

ULUSLARARASI SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ THE JOURNAL OF INTERNATIONAL SOCIAL RESEARCH

Cilt: 13 Sayı: 70 Nisan 2020 & Volume: 13 Issue: 70 April 2020
www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581
Doi Number: <http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2020.4172>

İLKOKULDA BEDEN EĞİTİMİ VE OYUN DERSİNİN OKUL BAŞARISINA, FİZİKSEL VE SOSYAL DAVRANIŞLARINA ETKİSİNİN VELİ GÖRÜŞÜNE GÖRE İNCELENMESİ*

INVESTIGATION OF THE EFFECT OF PHYSICAL EDUCATION AND GAME COURSE ON SCHOOL SUCCESS, PHYSICAL AND SOCIAL BEHAVIOR OF PRIMARY SCHOOL CHILDREN

Hakan SUNAY**
Bayram KAYA***

Öz

Okullarda yapılan Beden eğitimi ve oyun dersi, öğrencilerin spor branşı seçme ve günlük hayatta spor yapma alışkanlıklarının kazanılmasında önemli görülmektedir. İlkokullarda beden eğitimi ve spor dersinin amacı, çocukların fiziksel, ruhsal ve sosyal gelişimi ile okul başarısını yükseltmek olduğu söylenebilir. Bu bilgilerden hareketle çalışmanın amacı; ilkokul çağı çocuklarının beden eğitimi ve oyun dersine etkin katılımı sonucunda okul başarısına, sosyal ve fiziksel davranışlara etkisinin veli görüşüne göre değerlendirmektir. Kırşehir İlinde öğrenim gören öğrenci velileri araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Özel Kırşehir Kolejinde 101 öğrenci velisi de araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Araştırmada betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Yalçın ve Balcı (2013) tarafından geliştirilen içeriğinde veli görüşlerini yansıtan üç soru bulunan ölçek gerekli izinler alınarak öğrenci velilerine dağıtılmış ve uygulanmıştır. Verilerin normal dağılımı için bakılan çarpıklık ve basıklık değerleri ölçeğin tüm boyutları için $-1,5 < X < +1,5$ aralığında olduğu normal dağılım gösterdiği saptanmıştır. Kolmogorov-Smirnov Z testi sonucunda p anlamlılık değeri $p > 0.05$ olduğundan parametrik testler yapılmıştır. Cronbach Alpha katsayısı ,935 bulunmuştur. Elde edilen sonuçlar yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma ve correlations ilişkisi tablolastırılmıştır. Sonuçta; öğrenci velilerinin görüşlerine göre, ilk okullarda uygulanan beden eğitimi ve oyun dersi; öğrencilerin okul başarısına pozitif yönde katkı sağladığını, öğrencilerin "Ebeveynlerin sözüne itaat ettikleri, Yeme alışkanlıkları ve uyku düzeni sağladıkları, beden eğitimi ve oyun derslerinin çocukların hareketliliği arttırdığı, "tembellik ve hırçınlık" gibi olumsuz davranışların önüne geçtiği veli görüşlerinde anlaşılmaktadır. İlkokullarda uygulanan beden eğitimi ve oyun derslerinin öğrencilerin sosyalleşmesinde de önemli bir etken olduğu velilerin görüşünden anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Okul başarısı, Fiziksel Davranış, Sosyal Davranış, Beden Eğitimi ve Oyun.

Abstract

Physical education and game lessons in schools are considered important in gaining the habits of students to choose sports branch and doing sports in daily life. It can be said that the aim of physical education and sports lesson in primary schools is to increase the physical, spiritual and social development of children and the success of school. The purpose of working with this information is; To evaluate the effect of primary school children on school success, social and physical behaviors as a result of their parents' active participation in physical education and play lesson. Student parents studying in Kırşehir Province constitute the universe of the research. 101 parents of students at Private Kırşehir College are the working group of the research. Descriptive scanning method was used in the research. The scale, which was developed by Yalçın and Balcı (2013), contains three questions reflecting the views of parents, was distributed to the parents of the students after obtaining the necessary permissions. The skewness and kurtosis values for the normal

* Bu çalışma, 13--16 Kasım 2019 tarihleri arasındaki 17. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresinde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

** Doç. Dr., Ankara Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Hakan.Sunay@ankara.edu.tr

*** Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Doktora Öğrencisi, bayramkaya400@gmail.com

distribution of the data were found to be in the range of $-1.5 < X < +1.5$ for all dimensions of the scale. As a result of Kolmogorov-Smirnov Z test, parametric tests were carried out since p significance value was $p > 0.05$. Cronbach Alpha coefficient was found 935. The results obtained are tabulated with percentage, arithmetic mean, standard deviation and correlations relation. After all; According to the opinions of the parents of the students, physical education and play lesson applied in primary schools; It is understood in the parents' opinions that students contribute positively to school success, students' 'obey the words of parents, Eating habits and sleep patterns, physical education and play lessons increase the mobility of children,' 'laziness and irritability' 'prevent negative behaviors. It is understood from the opinion of parents that physical education and play lessons applied in primary schools are also an important factor in the socialization of students.

Keywords: School success, Physical Behavior, Social Behavior, Physical Education and Play.

1.GİRİŞ VE AMAÇ

Beden eğitimi insanların ruhsal ve fiziksel gelişimini sağlamak amacıyla organizmanın bütünlük ilkesine dayanarak uygulanan kişiliğinin eğitimidir (Alpaslan,2008). Diğer bir tanımda ise Beden eğitimi; kişinin sosyal ihtiyaçlarına göre biyolojik kapasitesinin geliştirilmesi için yapılan sistemli fiziksel egzersizlerin tümüdür (Günsel, 2014).

Beden eğitimi ve oyun faaliyeti özellikle çocukluk döneminde desteklenmelidir. Beden eğitimi ve oyun dersleri çocukların kassal ve fiziksel gelişimiyle beraber zeka gelişimi için de çok önemlidir. Bu nedenle de özellikle ilkokul çağı çocuklarına uygun ders programları hazırlanması önemli bir konudur (Bal,2010). Beden eğitiminin yanında spor, bireylere ve onların yaşamlarına hizmet eden yaşam şekli olarak tanımlayabiliriz (Filiz,2002). Spor becerileri, bireyde kendiliğinden ortaya çıkmaz. Toplumsal ilişkilerle ortaya çıkıp gelişen spor, süreç ile yeniden biçimlenir (Yetim, 2005). Buna göre çocuğun spor dünyasını tanımamasını sağlayan ilk kurum ailedir. Eskiden spor aktiviteleri zengin ailelerin çocuklarının yapmış olduğu bir aktiviteyken günümüzde toplumun her kesiminden ailelerin çocuklarının katıldığı bir faaliyet haline gelmiştir (Siesmaa ve diğ., 2011). Aile, çocuğun spora olan ilgisini, yeteneğini, spor aktivitelerine ne şekilde katılacağını belirleyebilir (Erdemli, 1991). Çocukların spora başlaması ilk olarak genellikle ailelerle olur sonrasında ise diğer sosyal gruplar sürece dahil olur.

İlerleyen süreçlerde çocukların spor sevgisi akran grupları, okul ve diğer gruplar tarafından pekiştirilir, spor çocukların günlük vazgeçilmez bir parçası olabilir (Coakley, 1993; Kotan ve diğ., 2009). Çocukların eğitim öğretim yuvası olan okullarda, Ünlü (2007) Beden eğitimi ve oyun dersi okul başarısı, fiziki ve sosyal gelişimi yükseltmek gibi önemli amacının olduğunu belirtmiştir. Sportif oyunlar çocuklarda yardımlaşma, beraber çalışma, oyun kurallarına ve oyuna katılanlara saygılı olma gibi duyguları öğreten sosyalleştirici bir faaliyettir (Medwell ve diğ, 2012). Bu ders sayesinde çocuk kendi fiziki özelliklerinin farkına varır ve neleri yapıp neleri yapamayacağını bilincine erişir (Çelik ve Şahin, 2013; Kaplan ve Çetinkaya, 2014).

Beden eğitimi dersi fiziki gelişimin yanında çocukların zekâ gelişimi açısından da yararlı görülmektedir (Bal, 2010). Ders, çocuklara bir takım rolleri benimseterek onları gelecek yaşama hazırlayıp toplumsallaşmasına katkı sağlamaktadır (Eroğlu, 2009).

Aksoy (1999) spor faaliyetlerinin çocukların sağlıklı olması, derslerinde başarılı olabilmesi için çok önemli olduğunu belirtmiştir. Bu nedenlerden dolayı özellikle gelişmiş ülkeler spora büyük önem vererek, çocukları spor ve beden eğitimi programlarına küçük yaşlarda teşvik etmektedirler (Çevik ve Kabasakal, 2013; Muratlı, 2013).

Bu çalışmanın amacı; ilkokul çağı çocuklarının beden eğitimi ve oyun dersinin okul başarısı, sosyal ve fiziksel davranışlar boyutlarında ve sınıf çalışmaları, derse katılım, ders çalışma performansı, ders çalışma isteği, okula gitme isteği, ebeveynlerin sözüne itaat, yeme alışkanlıkları, uyku düzeni, hareketlilik, tembellik, hırçnlık, arkadaş ilişkileri, mutluluk hali, duygusallık, aile ortamı, sosyallik, öz güven alt boyutlarında etkisinin olup olmadığı veli görüşlerine göre incelemektir.

2. MATERYAL YÖNTEM

Kırşehir İlinde öğrenim gören öğrenci velileri araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Özel Kırşehir Kolejinde 101 öğrenci velisi araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Bu çalışmada betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Bir grubun görüşlerini, inançlarını, tutumlarını tespit etmek amacıyla betimsel tarama modeli kullanılır (McMillan ve Schumacher, 2006: 25). Yalçın ve Balcı (2013) tarafından geliştirilen içeriğinde veli görüşlerini yansıtan; çocuğunuzun almış olduğu beden eğitimi ve oyun dersinin okul

başarısına ilişkin gözlemlerinizi nelerdir? Sorusu ve sınıf çalışmaları ve derse katılımdaki değişiklikler, ders çalışma performansına ilişkin değişiklikler, ders çalışma isteğine ilişkin değişiklikler, okula gitme isteğine ilişkin değişiklikler nelerdir? Çocuğunuzun almış olduğu beden eğitimi ve oyun dersinin fiziksel davranışlarına ilişkin değişiklikler sorusu ve ebeveynlerin sözüne itaat, yeme alışkanlıkları, uyku düzeni, hareketlilik, tembellik, hırçınlık gibi alt boyutlarında meydana gelen değişiklikler nelerdir? Çocuğunuzun almış olduğu beden eğitimi ve oyun dersinin sosyal davranışlarına ilişkin gözlemlerinizi nelerdir? Sorusu ve alt boyutlarında; arkadaş ilişkileri, mutluluk halleri, duygusallık, aile ortamı, sosyallik ve özgüven alt boyutlarında meydana gelen değişiklikler nelerdir? Alt boyutlarından oluşan ölçek, izinler alınarak bir hafta süre içerisinde öğrenci velilerinin doldurması sağlanmıştır. Ölçekten alınan puanlar frekans, yüzde ve standart sapmaları alınarak boyutlar arasında Correlations ilişkisine bakılmıştır.

Tablo 1: Normallik Varsayımı

Faktör	Skewness	Kurtosis	Kolmogorov-Smirnow
Okul Başarısı	,851	-1,112	,261
Fizisel Davranış	,986	-,456	
Sosyal Davranış	1,297	,214	

Verilerin normal dağılımı için bakılan çarpıklık ve basıklık değerleri ölçeğin tüm boyutları için $-1,5 < X < +1,5$ (Tabachnick and Fidell, 2013) aralığında olduğu saptanmıştır. Bulgulardan hareketle verilerin normal dağılım gösterdiği kabul edilmiştir. Kolmogorov-Smirnov Z testi sonucunda p anlamlılık değeri $p > 0.05$ olduğundan parametrik testler yapılmıştır. Cronbach Alpha katsayısı ,935 bulunmuştur.

3. BULGULAR

Bu bölümde; Çalışmaya katılan öğrenci velilerinin beden eğitimi ve oyun dersi ile okul başarısı, fiziksel davranışlar ve sosyal davranışlar arasındaki ilişki ölçülmek amacıyla önceden hazırlanmış sorulara verdikleri cevaplar gösterilmiştir.

Tablo 2: Tanımlayıcı İstatistik

Değişken	N	Minimum	Maximum	X	Ss
Okul Başarısı	101	1,00	3,00	1,5990	,84490
Fiziksel Davranış	101	1,00	3,00	1,5561	,71308
Sosyal Davranış	101	1,00	3,00	1,4653	,70841
Sınıf Çalışmaları ve Derse Katılım	101	1,00	3,00	1,5800	,90095
Ders Çalışma Performansı	101	1,00	3,00	1,6200	,90766
Ders Çalışma İsteği	101	1,00	3,00	1,6500	,91425
Okula Gitme İsteği	101	1,00	4,00	1,5644	,91012
Ebeveynlerin Sözüne İtaat	101	1,00	3,00	1,6200	,90766
Yeme Alışkanlıkları	101	1,00	3,00	1,6139	,91619
Uyku Düzeni	101	1,00	3,00	1,4851	,85573
Hareketlilik	101	1,00	3,00	1,3267	,73633
Tembellik	101	1,00	3,00	1,6465	,88425
Hırçınlık	99	1,00	3,00	1,6768	,90157
Arkadaş İlişkileri	101	1,00	3,00	1,3564	,76921
Mutluluk Hali	101	1,00	3,00	1,3762	,78551
Duygusallık	101	1,00	3,00	1,6535	,93205
Aile Ortamı	101	1,00	3,00	1,6337	,93512
Sosyallik	101	1,00	3,00	1,3960	,80099
Öz Güven	101	1,00	3,00	1,3762	,78551

Tablo 2' ye göre boyutlar arasında en yüksek değer 1,5990 ortalamayla **"okul başarısı"** olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuca göre ise Beden eğitimi ve oyun dersinin okul başarısını olumlu etkilediğini söyleyebiliriz.

Okul başarısı boyutunun alt boyutunda en yüksek ortalama 1,6500 ile **"ders çalışma isteği"** alt boyutu oldu tespit edilmiştir. Beden eğitimi ve oyun dersi ilkökul öğrencilerinin ders çalışma isteğini arttırarak okul başarısında önemli bir etken olduğunu söyleyebiliriz.

Fiziksel davranışlar alt boyutlarında en yüksek 1,6768 ortalama ile **"hırçınlık"** alt boyutunda olduğu tespit edilmiştir. Beden eğitimi ve oyun dersinin öğrencilerin hırçın davranışlarını azaltan önemli bir etken olduğunu söyleyebiliriz.

Sosyal davranışlar alt boyutlarında en yüksek 1,6535 ortalamayla **"duygusallık"** alt boyutunda olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu sonucuna göre Beden eğitimi ve oyun dersi öğrencilerin duygusal yönden gelişmesinde önemli bir etken olduğunu söyleyebiliriz.

Çalışmaya katılan öğrenci velilerinin, beden eğitimi ve oyun dersinin okul başarısına etkisi ile ilgili olan 1. Soruya verdikleri cevaplar Tablo - 3 ve Tablo - 4' de gösterilmiştir.

Tablo 3: Beden Eğitimi ve Oyun Dersinin Okul Başarısına Etkisi

Okul Başarısına İlişkin	Olumlu Değişiklik		Olumsuz Değişiklik		Değişiklik Gözlenmeyen		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
	69	68,1	4	3,5	28	28,4	101	100

Tablo 3'te görüldüğü üzere öğrenci velileri, çocuklarının okulda aldıkları Beden eğitimi ve oyun dersinin okul başarısını arttırdığını belirtmişlerdir. 101 öğrenci velisinden 69 tanesi (68,1) Beden eğitimi ve oyun dersinin çocukların okul başarısına olumlu katkısının olduğunu belirtmişlerdir. 28 tane (28,4) veli değişikliğin gözlemlenmediğini beyan etmiştir. Beden eğitimi ve oyun dersinin okul başarısına etkisinin olmadığını belirten veli sayısı oldukça düşük olmuştur. Bu da ilkökul öğrenci velilerinin Beden eğitimi ve oyun dersinin okul başarısında çok önemli bir etken olduğu düşüncesine sahip olduklarını göstermektedir.

Tablo 4: Beden Eğitimi ve Oyun Dersinin Okul Başarısına Etkisine (Alt boyutlar) ilişkin veli görüşlerinin dağılımı

Çocukların Okul başarılarında gözlenen değişimlere ilişkin veli görüşleri	Olumlu Değişken		Olumsuz Değişiklik		Değişiklik Gözlenmeyen		Toplam	
	N*	%	N*	%	N*	%	N*	%
Sınıf çalışmaları ve derse katılım	70	69,3	3	2,0	28	27,7	101	100
Ders çalışma performansı	67	66,3	5	4,0	29	28,7	101	100
Ders çalışma isteği	65	64,4	6	5,0	30	29,7	101	100
Okula gitme isteği	72	71,3	3	2,0	26	25,7	101	100

Tablo 4'te görüldüğü gibi öğrenci velilerinin beden eğitimi ve oyun dersinin çocukların okul başarısında olumlu değişiklikler meydana getirdiğini belirtmişlerdir. Sınıf çalışmaları ve derse katılım 70 (%69,3), ders çalışma performansı 67 (%66,3), ders çalışma isteği 65(%64,4) ve okula gitme isteği 72 (%71,3) ile ilgili veliler olumlu yönde görüş bildirmiştir. Bulgulara göre çocukların okuldaki beden eğitimi ve oyun dersi öğrencilerin derse katılım, ders çalışma isteği ve ders performansını ayrıca okula gitme isteğini oldukça arttırdığı belirtilmiştir. Ancak veli görüşlerine göre beden eğitimi ve oyun dersinin öğrencilerin okul başarısında herhangi bir değişiklik oluşturmadığı ve okul başarısını olumsuz yönde etkilediği belirtilmiştir.

Çalışmaya katılan öğrenci velilerinin, beden eğitimi ve oyun dersinin fiziksel davranışlara etkisi ile ilgili olan 2. Soruya verdikleri cevaplar Tablo 5 ve Tablo 6'da gösterilmiştir

Tablo 5: Beden Eğitimi ve Oyun Dersinin Fiziksel Davranışlara Etkisi

Fiziksel Davranışlarına İlişkin	Olumlu Değişiklik		Olumsuz Değişiklik		Değişiklik Gözlenmeyen		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
	70	69,4	5	4,7	26	25,9	101	100

Tablo 5'e göre öğrenci velilerinin Beden eğitimi ve oyun dersinin öğrencilerin fiziksel davranışlarına etkisinin %69,4 oranında olumlu, %25,9 oranında çocuklarda herhangi bir değişiklik gözlemlenmediğini, %4,7 oranında ise çocuklarının davranışlarında olumsuz değişiklikler gözlemlendiği görüşündedirler. Öğrenci velilerinden bazıları Beden eğitimi ve oyun dersinin çocuklarının fiziksel davranışlarında değişiklikler gözlemlenmedi beyanında bulunsalar da velilerinin %69,4'ü Beden eğitimi ve oyun dersinin öğrencilerin fiziksel davranışlarında olumlu değişiklikler meydana getirdiğini belirtmişlerdir.

Tablo 6: Beden Eğitimi ve Oyun Dersinin Fiziksel Davranışlara Etkisi (Alt Boyutlar)

Çocukların fiziksel davranışlarında gözlenen değişimlere ilişkin veli görüşleri	Olumlu Değişken		Olumsuz Değişiklik		Değişiklik Gözlenmeyen		Toplam	
	N*	%	N*	%	N*	%	N*	%
Ebeveynlerin sözüne itaat	67	68,3	4	4,0	29	28,7	100	100
Yeme alışkanlıkları	69	66,3	2	2,0	30	29,7	101	100
Uyku düzeni	76	75,2	1	1,0	24	23,8	101	100
Hareketlilik	84	83,2	1	1,0	16	15,8	101	100
Tembellik	63	61,4	11	9,9	28	26,7	101	100
Hırçınlık	61	60,4	9	8,9	30	28,7	101	100

Tablo 6'e göre çocukların beden eğitimi ve oyun dersinin öğrencilerin fiziksel davranışlara etkisini göstermektedir. Hareketlilik 84 (%83,2),Uyku düzeni 76 (%75), Ebeveynlerin sözüne itaat 67 (% 68,3),Yeme alışkanlıkları 69 (%66,3),Tembellik 63 (%61,4) ve Hırçınlık 61 (%60,4) ile veliler olumlu görüş bildirmişlerdir. Beden eğitimi ve oyun dersinin öğrencilerin fiziksel davranışlarına etkisi alt boyutlarına (hareketlilik, hırçınlık, yeme alışkanlıkları, tembellik, ebeveynlerin sözüne itaat, uyku düzenine etkisi) olumsuz görüşler bildiren veliler de olmuştur. En yüksek Hareketlilik alt boyutunda 84 (%83,2) öğrenci velisi olumlu görüş bildirmiştir. Beden eğitimi ve oyun dersi öğrencileri hareketli kıldığını söyleyebiliriz.

Çalışmaya katılan öğrenci velilerinin, beden eğitimi ve oyun dersinin Sosyal davranışlara etkisi ile ilgili olan 3. Soruya verdikleri cevaplar Tablo -7 ve Tablo - 8'de gösterilmiştir.

Tablo 7: Beden Eğitimi ve Oyun Dersinin Sosyal Davranışlara Etkisi

Sosyal Davranışlarına İlişkin	Olumlu Değişiklik		Olumsuz Değişiklik		Değişiklik Gözlenmeyen		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
	77	75	2	2,0	22	23	101	100

Tablo 7'de çocuklarının özel okulda aldıkları, beden eğitimi ve oyun derslerinin Sosyal yönlerinde ve davranışlarında 77 (%75) öğrenci velisinin çocuklarının olumlu davranış sergilediklerini belirtmişlerdir. Bu sonuca göre ilkokullardaki beden eğitimi ve oyun dersleri öğrencilerin sosyalleşmesi ve olumlu davranışlar sergilemesinde çok önemli olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 8: Beden Eğitimi ve Oyun Dersinin Sosyal Davranışlara Etkisi (Alt Boyutlar)

Çocukların sosyal davranışlarında gözlenen değişimlere ilişkin veli görüşleri	Olumlu Değişken		Olumsuz Değişiklik		Değişiklik Gözlenmeyen		Toplam	
	N*	%	N*	%	N*	%	N*	%
Arkadaş ilişkileri	83	82,2			18	17,8	101	100
Mutluluk halleri	82	81,2			19	18,8	101	100
Duygusallık	67	66,3	2	2,0	32	31,7	101	100
Aile ortamı	69	68,3			32	31,7	101	100
Sosyallık	81	80,2			20	19,8	101	100
Öz güven	82	81,2			19	18,8	101	100

Tablo 8'de görüldüğü üzere beden eğitimi ve oyun dersinin öğrencilerin sosyal davranışlarına etkisinde meydana gelen değişimler gösterilirken, en fazla değişimler 83 (%82,2) veli görüşüyle "Arkadaş ilişkileri", 82 (%81,2) veli görüşü ile "Mutluluk halleri", 82 (81,2) veli görüşü ile "öz güven" ve 81 (%80,2) veli görüşü ile "sosyallık" konularında değişimin olumlu yönde oldukça yüksek olduğu gözlemlenmektedir. Bu bulguya göre öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine katılımlarının sosyal

davranışlara (Arkadaş ilişkileri, Mutluluk halleri, Duygusallık, Aile ortamı, Sosyallik, Öz güven) çok yüksek oranda olumlu etkisinin olduğu belirtilmiştir. İlkokullardaki Beden eğitimi ve oyun dersinin öğrencilerin olumlu davranışlar sergilemelerinde ve sosyalleşmelerinde önemli bir yere sahip olabileceği söylenebilir.

Tablo 9: Okul Başarısı, Fiziksel Davranış ve Sosyal Davranış arasındaki Correlations İlişkisi.

		Okul Başarısı	Fiziksel Davranış	Sosyal Davranış
Okul Başarısı	Pearson Correlation	1	,712	,646
	Sig. (2-tailed)		,000	,000
	N	101	101	101
Fiziksel Davranış	Pearson Correlation	,712	1	,884
	Sig. (2-tailed)	,000		,000
	N	101	101	101
Sosyal Davranış	Pearson Correlation	,646	,884	1
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	
	N	101	101	101

Tablo 9’da görüldüğü gibi sosyal davranış, fiziksel davranış ve okul başarısı değişkenleri arasında anlamlı yönde ilişkilerin olduğu saptanmıştır. Bu ilişkilerin yüksek oranda ve pozitif yönde olduğu görülmektedir.

4. TARTIŞMA

İlkokullarda Beden eğitimi ve oyun dersi; Okul Başarısı, Fiziksel Davranış ve Sosyal Davranış boyutlarında en yüksek ortalama 1,5990 ile Okul Başarısı boyutunda olduğu tespit edilmiştir. Okul Başarısı boyutunun alt boyutlarında ise en yüksek ortalama 1,6500 ile çalışma isteği alt boyutu olduğu görülmektedir. İlkokullardaki Beden eğitimi ve oyun dersi okul başarısı boyutunda öğrencilerin en fazla ders çalışma isteğine olumlu katkısının olduğu sonucuna varılmıştır.

Fiziksel davranışlar boyunun alt boyutlarında ise hırçınlık alt boyutu 1,6768 ortalama ile en yüksek alt boyut olduğu görülmektedir. Buradan çıkan sonuca göre; ilkokullardaki Beden eğitimi ve oyun dersi öğrencilerin hırçın davranışlarının azalmasında önemli bir etken olduğunu söyleyebiliriz.

Sosyal davranışlar boyutunun alt boyutları arasında duygusallık alt boyutu 1,6535 ortalama ile en yüksek alt boyut olduğu tespit edilmiştir. İlkokullardaki Beden eğitimi ve oyun dersi öğrencilerin duygusal yönden gelişmesine olumlu yönde katkı sağladığını söyleyebiliriz.

Beden eğitimi ve oyun dersinin öğrencilerin okul başarısına çok önemli katkısının olduğu Tablo 3’deki öğrenci velilerinin (% 68,1) olumlu düşüncelerinden anlaşılmaktadır. Okul başarılarından söz edilen; Sınıf çalışmaları - derse katılım, Ders çalışma performansı, Ders çalışma isteği ve Okula gitme isteğinde yüksek oranda öğrenci velileri olumlu görüş bildirmişlerdir. “Değişiklik gözlenmedi” (%28,4) görüşünü bildiren velilerin ise öğrencilerinin başarısını ne derecede gözleme imkanı bulabildikleri tartışılabilir. “Olumsuz Değişiklik” görüşünü bildiren veli sayısının (%3,5) az olmasıyla beraber Beden eğitimi ve oyun dersiyle öğrencilerin özellikle toplumumuzda ön planda olan futbol ve futbolcu olma hayallerinden kendilerini derslerden soyutlamasından kaynaklanıyor olabileceği düşünülebilir. Bulgulardan da görüldüğü üzere Beden eğitimi ve oyun dersinin ilkökullardaki öğrencilerinin ders başarısına olumlu etki yaptığı sonucu bizimde Beden eğitimi ve oyun dersinin öğrencilerin okul başarısını arttıracığı düşüncesiyle paralellik göstermektedir.

İlkokul öğrencilerinin Beden eğitimi ve oyun dersinin öğrencilerin derse katılımı, ders çalışma isteğini, ders performansını ve de okula gitme isteğini arttırması Aksoy (1999)’un spora katılımın okul başarısını olumlu yönde etkilediği ve sportif faaliyetlerin öğrencileri daha verimli ders çalışmaya yönelttiği sonucuna varması bu çalışma ile örtüşmektedir.

Serbest zaman aktivitelerinin okul başarısına pozitif yönde etki yaptığını belirten Ayaç (2007) ve Şenses (2009)’in çalışmasında lisanslı spor yapan öğrencilerin derslerinde olumsuz bir durum gözlenmediği hatta derslerinde daha başarılı oldukları tespit edilmiştir. Literatürlerde ve yapılan bu çalışmalarda da görüldüğü gibi ilkokullarda Beden eğitimi ve oyun dersi öğrencilerin **okul başarısını pozitif yönde etkilemektedir.**

Beden eğitimi ve oyun dersinin öğrencilerin fiziksel davranışlarına ilişkin, öğrenci velileri yüksek oranda (% 69,4) olumlu görüş bildirmişlerdir. Diğer fiziksel davranışlarda yüksek oranda olumlu görüş bildirilse de en yüksek olumlu görüş (% 83,2) hareketlilik, ikinci sırada ise uyku düzeni (%75,2) olmuştur.

Beden eğitimi ve oyun dersinin öğrencilerin fiziksel davranışlarında velilerce olumlu görüşler bildirilmesi tesadüfi olarak değerlendirilmesi pek mümkün değildir. Beden eğitimi ve oyun dersi veli görüşüne göre; "Ebeveynlerin sözüne itaat, Yeme alışkanlıkları, Uyku düzeni, Hareketlilik, Tembellik ve Hırçınlık" gibi davranışları olumlu yönde etkilemektedir. Ders, Fiziksel davranışları "olumsuz etkiledi" (% 4,7) veya "değişiklik gözlenmedi" (%25,9) düşük oranda olduğu görülmektedir. "Değişiklik gözlenmedi" görüşü, değişiklik gözlenmemesiyle beraber öğrenci fiziksel davranışlarının fark edilememesi gibi nedenlere bağlı olduğu düşünülebilir. Er (2010) yapmış olduğu çalışmada sportif faaliyetlerin bireylerin fiziksel, sosyal ve kültürel gelişimine olumlu katkı sağladığını belirtmiştir. Ergün (1993) yaptığı çalışmada çocukların fiziksel gelişimine fiziki aktivitelerin önemli oranda katkı sağladığını belirtmiştir. Çelik ve Şahin (2013) çalışmalarında çocukların fiziksel ve zihinsel gelişimlerinde oyunun çok önemli bir aktivite olduğunu belirtmişlerdir. Başel (2010) oyun çocukların fiziksel ve zihinsel gelişimlerinde önemli bir araç olduğunu vurgulamıştır.

Çocuklar hareket ihtiyaçlarını oyunla karşılar (Akandere, 2004; Baykoç, 2000; Keskin, 2009). Koçyiğit ve ark. (2007) ve Akandere (2006) çalışmalarında kasların güçlenmesi, büyümenin gerçekleşmesi ve vücut hareketlerinin oyunlarla sağlandığını söylemişlerdir. Çocukların oyun sayesinde büyük ve küçük kasları gelişerek, organlar arası koordinasyonu artırır (Uluğ, 2007). Literatürdeki çalışmalar ile çalışmamız benzer özellik göstermektedir. Beden eğitimi ve oyun dersi; öğrencilerin ebeveynlerin sözüne itaat %68,3, yeme alışkanlıkları %66,3, Uyku düzeni %75,2, çocuklarda tembelliği azalttığı %61,4, öğrencileri daha hareketli yaptığı %83,2, çocukları hırçın davranış sergileme durumlarında azalmalar olduğunu %60,4 olumlu görüş belirtmelerinden dolayı ve literatürlerde ilgili çalışmalar bu çalışmayı destekler nitelikte olması, beden eğitimi ve oyun dersinin **fiziki davranışları olumlu yönde etkilediği** sonucuna götürmektedir.

Beden eğitimi ve oyun dersinin ilkökul öğrencilerinin sosyalleşmesinde önemli bir araç olduğu tablo 7 ve tablo 8'de görülmektedir. Benzer çalışmalarda; Kohler ve Strain (1993)'e göre oyun sayesinde çocuk çevreye uyum sağlar, sosyal rolleri tecrübe edinir, paylaşımcı olur, iş bölümüne katılarak sosyal edinimleri kazanır. Özçelik (2007) spor ile sosyalleşme arasında pozitif yönde bir ilişki olduğunu belirtmiştir.

Akıncı (2007) çalışmasında spor kişilerin sosyalleşmesi ve şahsiyet kazanmasında önemli bir etken olduğunu belirtmiştir. Türkel (2010) spor faaliyetlerine katılan öğrencilerin iletişim ve sosyal uyum becerilerinin yüksek olduğunu belirtmiştir. Ersoy (2010) yüksek lisans çalışmasında sporun sosyalleşmeye etkisi veli görüşüyle tespit edilmiştir. Literatürdeki çalışmalar bizim çalışmalarımızla paralellik göstermektedir. Bulgular sonucunda da görülmektedir ki okullardaki beden eğitimi ve oyun dersi öğrencilerin **sosyalleşmesinde önemli bir etkidir.**

Pearson Correlations testinde okul başarısı sosyal ve fiziksel davranışların gelişmesinde olumlu bir etkiye sahip olduğu benzer ilişki sosyal davranışlar ile fiziksel davranışlar arasında olumlu yönde olduğu görülmektedir.

İlkokul öğrenci velilerinin Beden eğitimi ve oyun dersinin çocuklarının okul başarıları, fiziksel ve sosyal davranışları üzerine yaptıkları gözlemleri ölçüm aracına yansıtarak bildirmeleri bizim açımızdan değerlendirilen önemli bir yargı olarak görülmektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada veli görüşüne göre aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Beden Eğitimi ve oyun dersi öğrencilerin okula gitme ve çalışma isteği ile derse katılım ve ders çalışma performansını arttırdığı sonucuna varılmıştır. Beden eğitimi ve oyun dersi öğrencilerin okul başarısını arttırmasında olumlu sonuçlara ulaşılmıştır.

Beden Eğitimi ve oyun dersi öğrencilerin hareketlilik, uyku düzeni, yeme alışkanlıkları, ebeveynlerin sözüne itaat etme gibi fiziksel davranışların edinilmesinde olumlu sonuçlara ulaşılmıştır. Beden Eğitimi ve oyun dersi öğrencilerin daha neşeli olmasında ve arkadaş edinmesinde olumlu katkısının olduğu belirlenmiştir. Ayrıca Beden eğitimi ve oyun dersi öğrencileri duygusal ve sosyal yönden gelişmesinde önemli bir etkidir.

Bu sonuçlara göre şu önerilerde bulunabiliriz;

- 1) Bu çalışmanın bir benzeri de lise düzeyindeki öğrencilere ve öğrenci velilerine uygulanabilir.
- 2) Aynı çalışma devlet ilkokullarına da uygulanabilir.

KAYNAKÇA

- Akandere, M. (2003). *Eğitici okul oyunları*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Akandere, M. (2006). *Eğitici Okul Oyunları*. Geliştirilmiş 2. Baskı. Ankara: Nobel Yayıncılık..
- Akıncı, A. Y. (2007). *Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Etkinliklerinin, Sosyalleşme Süreci ve Şahsiyetin Oluşmasında Katkısı*. Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi SBE.
- Aksoy, C. (1999). *Beden Eğitimi ve Sporun Eğitime Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi SBE.
- Alpaslan, S. (2008). *Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sergilediği Öğretim Davranışlarına İlişkin Algıları ve Öğrencilerin Bu Duruma Karşı Geliştirdikleri Tutumları*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Aykaç, T. (2007). *Serbest Zaman Etkinliklerinin İlköğretim 7. ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Kaygı ve Akademik Başarısına Etkisi (Kocaeli Gölçük Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi SBE.
- Bal, E. (2010). *İlköğretim Okullarındaki Beden Eğitimi Dersinin Yapılmasında Karşılaşılan Yetersizliklerin Giderilmesinde Yönetici ve Öğretmenlerin Rolü*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi. İstanbul.
- Başal, H. A. (2010). *Geçmişten günümüze Türkiye’de geleneksel çocuk oyunları*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Baykoç, D. N. (2000). *Üniversite çocuk gelişimi ve eğitimi bölümü ve kız meslek lisesi öğrencileri için oyun kitabı*. (1. bs.), İstanbul: Esin Yayınevi.
- Coakley, (1993). *Social Dimensions of Intensive Training and Participation in Youth Sports, Intensive Participation in Children's Sports*. Cahill, B. R. and Pearl, A. J., Human Kinetics Publishers,
- Çelik, A., ve Şahin, M. (2013). Spor ve çocuk gelişimi. *The Journal of Academic Social Science Studies JASSS-International Journal of Social Science*, 6(1), 467-478.
- Çevik, O., Kabasakal, K., (2013). Spor Etkinliklerinin, Engelli Bireylerin Toplumsal Uyumuna ve Sporla Sosyalleşmelerine Etkisinin İncelenmesi. *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi*, ISSN: 1307-1149, 3 (2): 74-83, www.nobel.gen.tr
- Er, F. (2010). *Düzenli Spor Yapan ve Yapmayan Üniversite Öğrencilerinin Fiziksel Uygunluk Düzeyleriyle Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin Karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi EBE.
- Erdemli, A.(1991). *Hacettepe Üniversitesi, Spor Bilimleri Dergisi*, 2,4.
- Ergün, M. (1993). *İnsan ve Eğitimi (Mevlana Üzerine Bir Deneme)*. Ankara: Ocak Yayınları.
- Eroglu, G. (2009). Geçmişteki çocukluk oyunları ve oyuncakları üzerine nitel araştırma: Malatya Sürgü Kasabası örneği. *Hikmet Yurdu*, 2(3), 287-316.
- Ersoy, T. (2010). *9 - 11 Yaşlar Arası Spor Yapan ve Yapmayan Çocukların Ruhsal Uyum Düzeylerinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi EBE.
- Filiz, K. (2002). Sporun Tanımlanması ve Kapsamının Belirlenmesi Üzerine Bir Çalışma. *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22 (2): 203-211.
- Günsel AM. (2014). *İlköğretimde Beden Eğitimi ve Uygulamaları*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kaplan, Y. ve Çetinkaya, G. (2014). Spor Yoluyla Toplumsallaşma-Yeniden Toplumsallaşma Süreci. *International Journal of Science Culture and Sport*, 2: 120-125.
- Keskin, A. (2009). *Oyunların çocukların çoklu zekâ alanlarının gelişimine etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Koçyiğit, S., Tuğluk, M.N., Kök, M. (2007). Çocuğun gelişim sürecinde eğitsel bir etkinlik olarak oyun. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16:325-42.
- Kohler, F. W. & Strain, P. S. (1993). Teaching preschool children to make friends. *Teaching Exceptional Children*, c.25, s.41-43.
- Medwell, P.R., Grimshaw, P.N., Robertson, W.S and Kelso, R.M. (2012). Developing sports engineering education in Australia. *Procedia Engineering* 34, 260 - 265.
- McMillan, H. & J. Schumacher, S. (2006). *Research in education evidence-based inquiry*. 6th Edition, Boston: Allynand Bacon Inc.
- Muratlı, S. (2013). *Çocuk ve Spor*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Özçelik, E. (2007). *Öğrencilerin Sosyalleşmesinde Beden Eğitimi Dersinin Rolü*. Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi SBE.
- Siesmaa, E.J., Blitvich, J.D., White, P.E. & Finch, C.K. (2011). Measuring children’s self-reported sport participation, risk perception and injury history: Development and validation of a survey instrument. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 14, 22-26.
- Şenses, M. (2009). *Trabzon Merkezde Bulunan Bazı İlköğretim Okullarında 7. ve 8. Sınıfta Okuyan Lisanslı Sporcu Öğrenciler İle Lisanssız Öğrencilerin Okul Ders Başarılarının Karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi SBE.
- Tabachnick, B.G. and Fidell, L.S. (2013). *Using Multivariate Statistics*. Pearson, Boston.
- Türkel, Ç. (2010). *İlköğretim Öğrencilerinin Sportif Faaliyetlere Katılım Düzeyi İle Sosyal Uyum ve İletişim Beceri Düzeyleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi SBE.
- Uluğ, H. (2007). *Kuzey Adana’daki çocuk oyun alanlarının bitki seçimi yönünden irdelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Adana.
- Yetim, A. (2005). *Sosyoloji ve Spor*. Ankara: Morpa Yayınları.